

Hernádi-bemutató a levegőben

Tháliából Arizona

- Mikó István, a Thália Színház igazgatója, hogy érzi magát ilyen szerepekben?

- Csak ilyen szerepekben érzem igazán jól magam, amikor játszhatok, közvetlenül találkozhatok a közönséggel. Természetesen most nem az a felada-

tom, hogy önmagamot helyezzem előtérbe, hanem inkább az, hogy a közönség és a szakma figyelmét jó előadásokkal hívjuk fel magunkra.

- Ennek érdekében hogyan változik a Thália Színház arculata?

- Annyira változik, hogy megszűnt a Thália, tehát egy teljesen új színház alakulhatott ki, amit már a nyári felújítási időszakról Arizona Színháznak hívnak. Kicsit barátságosabb szeretnénk tenni a befogadótérrel, a külsőn is akarunk alakítani, és persze a színpadon is megjelenik majd a változás. Nagy nyereség, hogy Haumann Péter a színházunkhoz szerződött. Nagyon jó mag alulhat ki. Általában külső rendezőkkel fogunk dolgozni, hiszen a színháznál csak egy állandó státusú rendező lesz. Ha csak egy-két nevet említek, az is jelzi az irányt. Nagyon fontosnak tartom, hogy Valló Péter elvállalt egy rendezést. *Ibsen A tenger asszonyát* pedig egy finn rendező állítja színpadra Takács Katalinnal a főszerepben. A következő évadban főként prózai darabokat fogunk bemutatni, mert eddig a zenések domináltak, ezek vitték a színházat. A Rocksínházzal közösen szeretnénk olyan produkciókat létrehozni, amelyekben mindkét színház egyenlő arányban vesz részt.

- Csökken az állami támogatás, az emberek nem tudnak valós árat fizetni a színházjegyekért. Hogyan lehet ezt a problémát megoldani?

- Meg kell találni azokat a lehetőségeket, amelyekkel a lyukakat

Múlt héten csütörtökön az Ifjúsági Házban mutatta be *Micsoda kabaré* című zenés show-ját Mikó István és Haumann Péter. Az, hogy a hakiüzű produkció a fáradt színészek, a rossz hangosítás, és a gyenge jelenetek ellenére is sikert aratott, elsősorban Mikó könnyed ripacszkodásának és Haumann zseniális bohóckodásának köszönhető. Az előadás után a két főszereplővel beszélgettem.

nemcsak betömködni, hanem ügyesen fel is lehet tölteni. Erre jó példa az első darabunk, amit az Arizona Kisszínházban (régii Thália Stúdió) játszunk. A MALÉV-val közös vállalkozásba kezdünk, egy Hernádi-darabot állítunk színpadra, a címe: *Csillagszóró*. Világszenzációnak ígérkezik, ugyanis a történet egy repülőgépen játszódik, és ott is mutatjuk be, útban Ciprus felé egy MALÉV-járaton.

- Az Arizona egy legendás mulató volt. Hogy jutott eszükbe egy színházat erre a névre keresztelni?

- Sokan mondták, hogy a színházunk így egy kupleráj lesz. Szerintem nem ez a lényeg. Ha van egy épületünk, ami magán visel valamiféle milliót és ennek Arizona Kisszínház a neve, akkor miért ne lehetne Arizona Színház a Tháliából is. Komoly propaganda-szakemberekkel beszélgettünk, akik úgy látják, hogy ez a név a külföldiek számára is jobban megjegyezhető, jobban eladható. Persze nem a név számít, hanem a produkció. Ilyen színházra mindig szükség lesz. Az emberek egyetlen mentsvára a szórakozás. Nem én voltam az, aki először kimondta, hogy a népek cirkusz kell. Én nem azt mondom, hogy cirkusz kell, az van a politikában, én azt mondom, hogy igényes szórakoztatásra mindig szükség lesz.

Haumann Péterem látom, hogy nagyon fáradt. Bár az előadás után lezuhanyozott, ez csak néhány pillanatra frissítette fel. A bohóckodás

kenyérkereset. Nem könnyű kipihenni...

- A turné kétharmad részénél tartunk, meleg van - mondta -, fáradtak vagyunk, de örülünk, ha rá találhatunk a játék egy-egy olyan fordulatra, ami ennyi előadás után még szórakoztat bennünket. Akármilyen furcsa, egy ilyen vasok kabarénál is vannak olyan mozzanatok, amiket később be lehet építeni egy komoly, irodalmi szerepbe. A színész mechanizmus pontosan úgy működik az ilyen produkcióknál is, mint mondjuk egy Shakespeare-dramánál.

- Az előadás első fél órája egy lassan pergő, fásztó hakiüzűtűnt...

- Nagyon nehéz olyan jeleneteket találni, amiket nem ismernek. Végét járja a kabaré... Amíg az új humoristák nem írnak 15-20 perces, szórakoztató darabokat, addig ilyen békebeliekhez kell visszanyúlnunk.

- Miért szerződött az Arizonahoz?

- Először a Madách Színházról mentem el, hogy egy kicsit újabb környezetbe kerüljek, de a Nemzeti nem használt megfelelően, nem gondolkodtak a személyemben, hát továbbálltam. Az Arizona-nál úgy vagyok, hogy mellette tudok dolgozni a Radnóti Színpadon és az Operettszínházban is. Tehát egy 80 méter sugarú körben három színháznál, öt darabban fogok játszani.

- Milyen darabokban?

- Például *Ibsen A tenger asszonyában*, és Valló Péter rendezésében *Dürrenmatt Meteorjában*. Gondolkodunk azon, hogy elővegyünk-e egy nagyon érdekes, de megterhelő darabot, a *Vörös mágiát*. Ez egy expresszionista ízü, különös játék, a pénz környékéről szól. Csak bírni kellene erővel. Most még nem tudom, hogy vállalom-e...

HOLLÓSI ZSOLT

„A nevemet se tudják”

Koszka Ferenc portáján minden van, minden, ami másnak talán hasznavehetetlen lom, az neki kellék lesz valamikor, valamihez. Különös hangulata van a *Sárga üdülőtelepen*, ennek a parthoz simuló, háznak. A tetőre kapaszkodó szőlőlugas legendákat rejt, miket a szabadstrandon lubickolók nem is sejtjenek. S ez így is van rendjén.

- A fürdés kedvéért talán sosem mentem a folyóba - meséli magáról Koszka bácsi. Pedig aligha van még rajta kívül szegedi, akinek élete úgy kötődne a Tiszához, mint az övé. *H. Kovács Imre, Maros utcai műhelyében* - emlékszik-e még valaki rá? - tanulta a csónakkészítés mesterségét, a negyvenes években. Hogy különös érzéke van a vízi alkalmatlanságokhoz, az gyerekkorában kiderült. Meg is nyert volna egy fogadást, ha meg nem tréffálják. Tízéves múltatott, amikor a *Lip-pai-féle faterlepről* vitt 4 szál deszkát.

- Hogyan is történt az első hajóépítés?

- A Viktor táblabíró fia kérdezte, mi lesz ebből Feri. Csónak, mondtam. Mire ő: nem mész te át ezzel a vizen. Végül fogadtunk egy liter borban, ahogyan a fölntektől láttuk. Hát, én már visszafelé jöttem, amikor bekiáltottak az apjával: ülj a szélre, nézzük, lehet-e pécézni belőle. Kiültem, fölborultam. Február volt, néhol jégdarabok úsztak.

- És, azután, ahogy H. Kovácsról folszabadult?

FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

Róla beszélgettünk kollégáimmal, miközben ballagunk a partról, föl a kocsizhoz. Rekkelő a hőség, még halljuk a Sárgán strandolók zibongását, jó nekik. A vízparton jár a szél, hűvös a Tisza, furdóruhában, vizesen, ki lehet bírni ilyenkor, Szegeden is. Ó viszont felöltözve, a kánikulával mit sem törődve, tesz-vesz parányi kertjében. Nem idegesíti a meleg, kiegyensúlyozott, mintha fönntről látná a világot. Honnan a nyugalma, mitől olyan magabiztos ez az ember?

- A Szőnyi úszóházban lettem hajóács. Tudja, a háború végéig megmaradtak a regatták, ma úszóházaknak nevezzük, a Tiszán. A németek nem bántották ezeket, csak az uszályokat tették tönkre, de azokat mindent, rendezen. Na, az úszóházakat végül széthordta a nép tűzrelválnak. Az oroszok megengedték, mert nekik a vaspononok kellett gyaloghídnak. A katonaságot is a Tiszán töltöttem. Volt a honvé-

ségnek egy csónakháza a Gyermekklinika előtt, ott lettem gondnok. Aztán a Víz-műveknél dolgoztam hajóácsként 35 esztendő. A Béke úszóházban még hámat voltam gondnok, de akkor már nyugdíjasként. Azt hittem, az a minden, az úszóház.

Persze, hitte, csak elfelejtette, a nyugdíjas „prémium szempontból” nem teljes értékű. A sértő megkülönböztetés miatt keserősége mostanra talán elmúlt, s egyáltalán, a Tisza mindenért kárpótolja Koszka bácsit. Télen, nyáron, ha esik, ha fúj, minden percét a Sárgán tölti.

- Még a negyvenes években hívtak a barátaim, menjek ki velük. Nem tudtam itt hagyni a szüleimet meg a Tiszát. Itt a stég, a csónak... Szélid jóbarát ez a folyó, ha óvatos az ember.

- Nem mindenki az. Hány ember is áldhatja megmentőjeként?

- Ugyan kérem, ne túlozzon! Szerintem a nevemet se tudják, igaz, én se az övéket. Látja, hajóács ma már nem kell, kihalt a szakma. Nincs megfelelő minőségű fa. Míg valaki elkészül egy facsónakkal, más, tízszer annyi műanyagot megcsinál.

- De én nem ezt kérdeztem.

- Hát, nem is tudom, várjon csak, összeszámolom. Hüszor fogtam mentésbe, tizennyolc embert sikerült kihoznom a partra. Nem mindig egyedül, olykor akadt segítség is.

MAG EDIT

Felvételi után

Az egyiknek sikerül, a másiknak nem

A felvételi rendszer olyan, amilyen. Többnyire sokat szidott. Az értékelés mindenütt meglehetősen szubjektív. Az írásbeli eredménye determinálja a szóbeli pontszámát is. A tesztek javítását a középiskolák, illetve az adott kar tanárai végzik. Hogy ki hány pontot „szerez”, nagymértékben függ a javító személyétől. A gonoszok szerint - hangulatától is. Tavaly Szeged egyik főiskoláján, míg állítólag a középiskolai tanárok precízen, korrektül javítottak, addig egy másik szak főiskolai javító rendkívül sietősen, mondhatni felületesen „futottak át” az esszéken. A sajátos javítás általános jellemzője, hogy nem a tudás mértékét, hanem az esetleges hiányosságokat keresi. Magyarázható mindez a demográfiai robbanással, a felsőoktatási intézmények és tanárok nem megfelelő számával, valamint a legfontosabbnak, a pénznek a hiányával. Esélyük igazából csak a 60 pontot vivő, nyelvvizsgával rendelkezőknek van. Ők már egy esetlegesen gyengébb felvételi után is 100 pont felett vannak, míg azok, akik duplázásra kényszerülnek, éppen csak hogy átlépik a 80 pontot.

*

Attila most érettségizett. Egyszakos biológus lesz. A kémia és a biológiát kiemelt óraszámokban tanulta a gimnáziumban. Különötanárhoz nem járt, de otthon, biológus édesanyjától megkapta a szükséges pluszt.

- Angolból már harmadikban lettem a középfokú. Vittem 59 pontot, az írásbelin szereztem 22-t. Tudtam, hogy nem lehet baj, a szóbelin nyugodt voltam és 29 pontot csináltam.

Attila tehát már páholyban érezheti magát.

Következő beszélgetőpartnerem - nevezzük *Andreának* - földrajz-történelem szakra jelentkezett. A vitt pontszáma meglehetősen kevés volt, így dupláznia kellett. Felkészítő tanárai szerint - akinél egyébként 30 ezer forintot „hagyott ott” - kitűnően fel volt készülve.

- Hogy sikerült a felvételi?

- A földrajzra 9 pontot, a történelemre 11-et kaptam. A ponthatár ezen a szakon 107-108 pont, a szóbelin 14-15 pontot szereztem, de a duplázás miatt így sem értem el a szükséges pontszámot.

- Ennyire nehéz volt az írásbeli?

Véget értek az idej felvételik. Noha a felsőoktatási intézmények és a minisztérium által hozott ponthatár még nem minden szakon, illetve egyetemen ismert, nagyjából már az összes felvételiző sejtí, milyen sors vár rá. Vagy bekerül az áhitott falak közé és élete legalább még 4-5 évig biztonságos keretek között zajlik tovább, vagy kénytelen lesz legalábbis időlegesen belekóstolni a nagybetűs életbe. Ha úgy dönt, újabb évet tanul végig, nem kevés megpróbáltatásban lesz része. Mivel az érettségivel rendelkezők többsége, finoman fogalmazva: nem ért semmihez sem, 18 évesen megtapasztalhatja a munkanélküliség örömeit. Munkát csak nagyon kevés kap közülük.

- Néhány feladatot egyszerűen nem tudtam megoldani. A topográfiai rész Kinából volt. Sok apró helységet kérdeztek. Nem könnyű kínai neveket tanulni... A földrajzi koordináták szerinti helymeghatározásnál pedig nem volt érthető a feladat szövege. Amikor elkezdtem számolni, lekerültem a Földről. Ezt a feladatot egyébként a tanárom sem tudta megoldani.

Természetesen voltak, akik több pontot értek el, mint Andrea. Ezek szerint mégsem volt olyan nehéz a teszt? Egy nagy tudású férfiú, aki egyébként a földrajztudományok professzora, vette magának a fáradságot, és megoldotta a feladatsort.

Ő már 11 pontot ért el.

Van, aki évek óta próbálkozik. *Klári* szereti a változatosságot, hiszen az évek során már felvételizett matematikából, fizikából, biológiából, kémiaiból. Legutóbb jogra jelentkezett. Így gyűjteményébe bekerült a magyar és a történelem is. Klári ideges a szóbeli előtt. Írásbeli pontszáma elég jó, volt esélye, de ő egyáltalán nem bízik magában. Amikor kijött a teremből, a többiek nehezen tudták rábeszélni, hogy ne menjen el, várja meg az eredményhirdetést. Klári megint lemaradt néhány ponttal, de feltett szándéka, hogy jövőre megint próbálkozik. Még nem tudja, hol.

Endre óriási műveltségű, olvasott ember. Ígéretes tehetségű költőnek tartják, de korántsem biztos, hogy felvételt nyer, mert a rendszer az „adatgépeket segíti”. Azt mondja, ha idén sem veszik fel, akkor jövőre legfeljebb haditudósításokat fog írni, mivel elviszik katonának. Ez egyébként minden fiú legnagyobb problémája. Ha ugyanis nem sikerül,

előre bejutni a hön áhitott intézménybe, akkor már azonnal, vagy a következő évben angyalborbé bújhat. A katonaság alatt aztán sikeresen elfelejt mindent, amit csak tanult, így a leszerelés után újra nekiállhat a magolásnak. Ha egyáltalán marad még valami kedve az egészhez.

Laci 18 éves, nagyra nőtt nyakigláb kamasz. Szemüvege mögül vigyorogva tekintett a világra, szemmel láthatóan nem nyomasztotta a tét. A huszoneves „rutinos versenyző” tréffálkozott vele, ők még ilyen zsenge korukban kettőtig sem tudtak számolni, biztatták, előtte még az élet.

Valaki úgy megzavarodott, hogy amikor kijött a teremből, előbb kopogott, aztán nyitotta csak ki az ajtót.

Egy lányt arról faggattak, hány soros Zrínyi eposza, a Szigeti veszedelem. Megmondta, de a vizsgáztató még nem volt elégedett. Azt is tudni akarta, ki számolta meg. *Bea* nem tudta, de honnan is tudhatná, nincs benne egyetlen tankönyvben sem. Néhányan később cinikusan megjegyezték, azt kellett volna válaszolnia, az, aki vette magának a fáradságot.

Zoli, aki a külkerre jelentkezett, nem sok eséllyel indult harcra a pontokért. Matematikából jó volt, a történelmet is tiszteséggel megtanulta. Az angol azonban nem igazán volt erőssége. De joggal háborította fel, hogy dolgozatát csak tessék-lássék módon javították ki. Amikor szóvá tette, kiabálni kezdtek vele, ő visszaordított. Az eredmény: kapott még ugyan néhány pontot, de a szóbelin szándékosan lepontozták.

*

Talán *Karcsi* cselekszik a legbölcsebben. Ő szakiskolát végzett, amely érettségét is adott a kezébe. De Karcsi egyelőre nem akar továbbtanulni.

- Augusztusban bevonulok operettkatonának. Amikor leszerelék, fogom az útlevelemet és irány Bécs.

- Mit fogsz ott csinálni?

- Mit, mit? Hullákat fogok mosni és borotválni, havi 23 ezer schillingért. Utána irány Amerika. Még az is lehet, hogy néhány év múlva hazajövök.

Karcsi füleire illeszti a sétálómagnó fejhallgatóját, és az Anthrax „lány dallamai” közepette elviharzik kosárlabdázni. Még két hónapig övé a nyár.

PAL TAMAS